

„СОЮЗ“ НАРОДНА ЧАСОПИСЬ виходить що тижня в четвер.	
РЕДАКЦІЯ: 166 East 4th Street, New York.	
ПЕРЕДПЛАТА: На цілий рік \$1.50 На пів року75 Подаюче число 3ц.	

СОЮЗ

Часопись для руского народа в Америці.

„SOJUZ“ Published Every Thursday —by— „SOJUZ“ PUBLISHING COMPANY.	
OFFICE: 166 East 4th Street, New York.	
SUBSCRIPTION: One year \$1.50 Six months75 Single copy3c	

Entered as second-class matter August 14, 1908 at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

No. 48. Нью-Йорк, Н.Й. Четвер 9 грудня 1909.

New York, N. Y., Thursday, December 9, 1909. Vol. II.

ПОЗІР!

„Гей хто з „Січей“ на з'їзді явить ся.“

Братя Товариші! Як звісно Вам вже з попередних чисел „Союза“ як рівнож з „Хл. Параграфу“, що „Січовий Робітничий з'їзд“ відбуде ся 19 с. м. в Ансонії, Конн. в Germania Hall, при Maple St. Початок точно о год. 8 рано.

Та хотий ми відзиваємось вже через два місяці до „Січей“ та других поступових Товариств, на жаль мусимо сказати, що на тільки Русинів мале лише число товаришів заінтересувалось тою справою. Чи ж доля Українського переселенця в Америці є нам обоятною? Я думаю, що ні. Однак бачу, що до днес мало товаришів інтересує ся так важною справою, як „З'їзд.“

Справді дістали ми з кількох стейтів письма в тій справі, але за те в часописах мало хто з Товаришів заговорив, окрім Скрентон, Ансонії і Дерби.

Деж діли ся ті поступові Товариства, що так роспилились за добром робучого люду. Чи у Вас вся робота тільки на словах ограничає. Деж Виславні „Гайдамаки“ ділись, що то уважають себе за піонерів української просвіти. Ми думали, по Ваших високопарних словах, що Ви перші станете в сій справі і через свій місячник еще і заохотите других до чисельного з'їзду.

Товариші! поки еще час заінтересуйте ся тою справою, та висилайте делегатів на призначений день, як рівнож і самі явіть ся, щоб радити над спільною долею.

Також подаємо до відомости, що делегати які будут заступати Товариства і проєктувати та ухвалити резолюції, всі повинні виказатись повномочієм тогож Товариства.

Також добре було-б, щоб Товариства помістили в часописах „Союза“ або „Хл. Параграф“ назвиска делегатів. Ми зі свого Товариства висилаєм трех делегатів: А. Маланчук, М. Саламандра і В. Зубик.

Як рівнож подаємо до відомости товаришам з подальших стейтів а вглядно делегатам, котрі мусять бути в суботу вечером, щоб явити ся в неділю точно о год. 8 рано, щоби удались до В. Гребиника, уліця Хмельницького ч. 15 в Ансонії, а він радо прийме Вас і постарает ся о вигідній нічліж.

Запрошуємо також „Український Роб. комітет“ зорганізований в Нью Йорку д. 22 мая с. р. до спільної акції.

Товариші! Численно явіт ся на „З'їзді“ бо се важна справа і нічия иньша тільки наша.

Збирайтесь на З'їзд.
А. М.

Братя Українці!

Бажав-би я з Вами добре пізнатись, але в перед мушу дещо написати, бо мало Ви ще моїх дописей читали, щоби мене докладно пізнали.

Отже прошу дуже уважно читайте, і з моего письма дещо скористайте, бо мое письмо є о важній справі, а навіть річи дуже цікаві.

Тож для того, щоб ми ся разом пізнали, треба, щоб всі як один на З'їзд ся зібрали, бо то для Українців одинака рада, тільки кацапів нам уже „не нада.“

Може замною ще й дехто потакне, тож делегатів тамки не бракне, а если дехто скаже противно, то і се для мене не дуже дивно.

Бо мені знане є таке диво, що много прибуло-б але на пиво, для таких також і пива не бракне, тільки за мно-нехай потакне.

Хто любить паї, хай на з'їзд стане, то по кавалку кожний дістане, тож ще раз кличу; хто серце має нехай до Ансонії на з'їзд прибуває

Поважани Читачі!

Може декому мої слова не досмаку, та деж гірку правду подіти. Те що мені знане про се мушу сказати. Я з досвідченя кажу, що багато наших переселенців волить іти там де нухом чують шклянку пива, як на збори де ходять о народні справи, і наюки треба жертвувати кілька центів на загальну справу на добру ціль, то не піде.

На що далеко шукати, возьму приклад таки зі свого товариства.

Коли ми оголосили збори в цілі організації, а при тім приобіцяли кілька чверток пива і горівки, а також ковбаси і других американських присмаків то справді на той день явилось споре число Русинів. Комітет організації коли побачив так велике число присутних, взяв се за добру монету і в душі тішив ся вже з гори, що коло народної праці не буде великого труду.

Але стало ся противно. На першій мітингу вже заснованого Товариства зішлася заледви мала горстка ширих Русинів. Отже як-же тут не твердити, що нашим людям не в голові просвіта і організація, але шклянка і келішок.

Тому я відзиваюсь і кличу тих в кого беть ся щире українське серце, кому бажає ся добра для свого брата, не забувайте про важну справу, яка має рішитись дня 19 грудня, в Ансонії, Конн. чисельно прибувайте на З'їзд, де маємо порадитись о поліпшеню нашої долі. Годі нам у вільнім краю гнути спину і бути вічними рабами, ми повинні себе о власних силах підносити. Кінчу свою допис з окликом: Братя не засипляйте народної справи.

М. Саламандра.

З єзуїтского цвітника.

В Савт Трої, піп Бартош скликав парохіяльний мітинг, щоби усунути дотеперішного председателя, котрий не хоче тримати руку з попом, але дбає і совістно старає ся про добро громади і церкви. Жаль попику що не може всіх грошей класти у свій карман, та що би тому зарадити силует ся доконче поставити свого манюкіна, ніби такого председателя, яким покручесь куда сам схоче. А на довід що він має до того право, виказав ся піп листом від Ортиньского, в яким сказано щоби усувати кожного урядника і парохіянина, котрий не буде слухати розказів по па себто Ортиньского. Та хотий бувший председатель не хоче резигновати і більша часть громади не годить ся з диспотицими розпорядженнями попа і Ортиньского д. Бартош не звертає на се уваги і наче у себе дома розгосподарив ся на добре і кпить собі з волі громади.

Братя Русини! Чи довго будете еще терпіти вибрики зайди-попа Бартоша? Чи довго будете угинати еще спину тут на вільній землі під ярмом єзуїтским? Если вибрависте собі чесного председателя Покиду і припоручили йому стерегти добро громадське, так не дайте його зневажати, бо хто зневажає того кого вибрависте, то рівночасно зневажає і Вас. Если піп не шанує його уряду, то рівночасно він не шанує і цілу громаду. Ви однак Братя Русини не купуйте собі ярма за свою власну кєрвавицю і з вірою в Бога стережіть свою волю якою Він Вас обдарив. Ортиньского річ є балакати своє а Вашою річю є робити своє діло, як пристойть на сьвідомих мужів.

Если піп хоче їздити Вам на карку то проженіть на сто вітрів, нехай іде на ве-ста за своїм побратимом д. Білянським або нехай його сам Ортиньский годує з тих 5 процент що то бере яко гарач зі своїх кошар. Найліпша рада не дати попови колекту а він сам уступить ся. Нам треба подібного духовника як має громада на Вест Трої, а тоді запанує між нами нове жите, мир і благословеніє Боже.

Парохіянин.

Минушого місяця прийшов лист від Ортиньского щоби дати позір на сьвящ. Василевича в Вест Трої, а если будуть сьвідки проти него, то шановний обер-єзуїта його відкличе. Та питає чи люди згодять ся на се бо знають сего сьвященника яко чоловіка що душею любить свій нарід і веде його по дорозі сьвітла і правди.

Та і доброму пастореви нема чого боятись, бо хто з Богом, то хто проти него. Хто сповняє волю божу і любить свій нарід, той все найде у нищих своїх братів щире, прихильне і гостинне серце.

Хай Ортиньский тримає в папоку, они нам оба чужі, а ми всіма силами будемо підтримувати таких сьвященників, котрі ділять ся з нами смутком і радостію.

БАЧНІСТЬ РУСИНИ в Савт Трої.

Остерігає ся всіх Русинів і Русинок тої парохії щоби не ходили сповідати ся до попа Бартоша бо він всі гріхи публично викazuje, як того приміром є д. Покида. Чи не ліпше парохіянам сповідати ся перед всіма людьми, пощо попови трудитись з розголошенем гріхів.

В нашій парохії заложив ся також „якийсь кружок“ до ширеня папіштацтва. Вже вступило чотирох вірних католиків що будити підтримували сьв. оїця. Раді-би ми знати, де поділись тих 12 дол. що вже зібрало шановне апостольство.

Попик Бартош каже, що д. О. Королишин не може бути парохіянином аж доки не поправить ся. Забув бідака, що д. Королишин був вже тоді парохіянином, як єгомосцєви ще хусточка з заду висіла, а на колекторську книжку зложив далеко більше, чим Бартош жидови за байгелеса коли еще до школи ходив. Дайте собі спокій отченьку, а то Вам крокодилеві слези не допоможуть. Годі Вам рядити чужим добром.

В посліднім числі „Свободи“ якийсь ново-учений попиця Баранський, що то перед тим удавав фолька і хвалив Пєотєра під псевдонімом розкличав ся аж на дві сторони в шановній бабуні з нагоди якогось там нового „рєнегата“ що переїхав ся по єзуїтській драги. Сей одно річний сомарик доводить, що галицькі попи не мають булі тільки угорські, та що Ортиньский стає в ряди з робітниками і багато иньших небелиць, які тільки „Свобода“ перенести може.

Відне цуценятко за троха каші мусить на стільки дєвкати. Здало б ся щоби Вам чорноризники від найстаршого баввана до наймолодшого, чи там найбільшого дурачка, вже раз булі на носі повиростала, щоби не могли людям очи милити.

А Ви пан отченьку новокроплений, було б дивитись як то Ортиньский на гости-

ні в Нью Йорку враз з робітниками обїдав. Бідаки на-марі у всіх жидів повипожичали принц альберт ковти і целіндри, щоби побачити руского хлопекого сина.

Бостон, Масс.

Кажуть люди що то не красно на попів виговорювати, але щож робити коли куди глянеш то всюди піп щось вистрихне такого, що і годі замовчати. Відні люди заледви, як то кажуть, сему шкіру спасли утікаючи за море, а ту дивись вже і чорноризники пришкандибади щоби і ту послідну здерти. Не дурно то єзуїти так довго тресують їх в семинари, відай виривають они з тих єзуїтів ціле серце, та кожний нерв який еще дригає любовю до свого народа. Здаєсь що і перші ангели ставши чортами не були гіршими людьми від теперішних чорноризників.

До нас приїзждає піп з Манчестер і за кожду неділю бере двайцять доларів, а окрім того хрестини і шлюби, то все зберєсь яких 30 до 40 дол.

Подумайте добрі люди. За кілька годин „Господи помилуй“ він бере тільки що робітник за цілий місяць тяжкої праці. Та най би там брав але щоби хотя людий уважав за своїх братів і старав ся про них. А то де по-падєсь там і скубне нашого Русина. Недавно тому взяв за шлюб від бідного чоловіка, та ще і приїхати не хотів, мовляв, йому не оплатять ся. А другий подібний йому забрав також 10 дол. на рахунок шлюбу тай пропав в безвістях.

Ей попики опамятайтесь, щоби колись на Вас не прийшов суд народу, а Ви братя мої протріть вже раз очи, проженіть всю зволоч, або не дайте і цента доки они не перестануть крутити, бо інакше ладу з ними не дійдете. Я.К. парохіянин

Новинки.

— Хто хоче навчити ся англійської мови може зголосити ся до д. Ів. Бодруга під ч. 339 East 4 уліця в Нью Йорку, кожної нятниці о год. 7 30 вечером.

— Родичі, котрі хотіли-б посилати свої діти на науку рускої мови, можуть вписати їх до школи до Нового Року кожної неділі о год. 6 вечером, в гали під ч. 339 Е. 4 уліця, Нью Йорк.

— В суботу дня 4 с. м. засновало ся українське за-помогєве товариство ім. Т. Шевченка, в Нью Йорку. По виготовленю начерку статута подамо ширші поясненя.

— В Ньюарку, в суботу дня 5 с. м. відбула ся „Виставка“ історії сего міста. По „Виставці“ до зібраних промовив д. І. Бодруг, потім д.

Н. Ткач віддеклямував по-ему „До живих і мертвих“ а на закінченє д. В. Пиндиківский розказав про початок, зріст і теперішність сего міста. Гали була заповнена гастями, причім зібрано добровільні жертви на будову самостійної церкви і школи. Присутні з повним вдово-нем опустили галю. Жертводателям сердечну подяку складає — Комітет.

— В Корус, Н. Й при Saratoga St. два рускі молодці допустились великого злочину. Звичайно вештались они по уліцях міста і нападуючи людий калічили їх немилосердно. Богато спокійних людей падало їх жертвою. На днях напали они трех руских людей, двох мушчин і одву жінку, котрі стояли при своїх дверях і розговорювали між собою. Одного мушчину і жінчину небезнечно поранили. Зателефоновано по поліцію яка сейчас їх арештувала. Перший з них М. Сміз з села Волівця, пов. Горлиці, дістав шість місяців криміналу і зістав відосланий до Albany, N.Y.

Другий його товариш О. Клубко, з села Дубравиця, пов. Шєнява зістав увільнений.

Стережіть ся молодці злого товариства.

— Інтересованих повідомляю, що теперішня моя адреса:

Rev. John Bodrug
154 E. 7 St. New York.

ВЖЕ вийшла з друку книжочка „УВІЙНИКИ“ меліодрама в 5-ти діях, а 11-ти віделонах. Ся прєгарна штука є друкована тільки в 300 примірниках — тому просимо тих, що вже замовляли і тоже тих, що мають охоту замовити собі ту книжочку, щоби не надумувались але сейчас слали почтовими марками 35 цєнт., а ми відвортною почтою вишлемо сю книжку. Рєд.

В Редакції „Союза“ можна дістати книжку Оборона Віри, видана д. П. І. Божи-ком. Ціна 25 цєнт. враз з посилкою.

ВЖЕ вийшла з друку друга серия прєгарних біблійних образків з текстом на українській мові. Ціна з посилкою 12 цєнт. — Дві серії 20 цєнт. Наклад не великий просимо не зволікати з замовленнями.

Просить ся всіх інтересуючих читателів, щоби всякі правдиві вісти в їх околицях як: про жите і рух Русинів, добру роботу і т. п. надсилали до нашої редакції, а тим самим спричинять ся до більшого заінтересованя нашої часописи.

“SOJUZ” (Union)
RUTHENIAN WEEKLY PAPER
Published Every Thursday
by the
“SOJUZ” PUBLISHING COMPANY,
166 East 4th Street, New York.
Subscription per year . . . \$1.50
“ six months75
Advertising Rates Furnished on Application.

«СОЮЗ»
журнал для руского народа в Америці
виходить кожного тижня в четвер
РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:
в Спол. Державах \$1.50
до Канади 2.00
до Європи 2.00

Безіменна дописей не
приймаємо.

Редакция приймає всякі авертай-
менти, по уміркованій ціні; о більшій
інформації пишійте до Редакції.

ГРОШІ можна посилати в
регістрованім листі, або че-
рез експрес, або на Money
Order. Монеї ордер, т. е.
карточку, котру дає почтар,
або експрес. агент, треба в
листі нам післати, бо без тої
карточки не дістанемо гро-
шей.

Гроші треба посилати на
више поданий адрес.

Відвічальний редактор: Осип Косовий

М. Лютер в монастири.

М. Лютер в 18 році життя
вступив на університет і
там душею і тілом віддав ся
науці. У вільних хвилях
сидів він в бібліотеці де за-
знакомив ся з письмами кля-
сиків.

Одного дня, було се по
двох літах його побуту на
університеті, отворив він
кілька книжок, щоби пізна-
ти імена авторів. Між тим
отворив він книжку, яка
звернула особлившу увагу
його. Такої він не бачив
еще ніколи. Була се біблія
і як на тодішні часи дуже
рідка а майже і незнана кни-
га. З великим зацікавленем
переглянув її Лютер і чи-
мало здивував ся бачучи, що
в книжці тій далеко більше
є написано, чим уривки ли-
стів і евангелій, яку кожної
неділі читають по церквах.
Уривки ті він уважав за ці-
ле слово боже, а тут тільки
сторін, тільки розділів і книг
о яких він ніколи нич не
чув. Від того часу почав
Лютер пильно читати біблію
і роздумувати над пооди-
нокими розділами. Таки спо-
собом дозволив йому Бог на-
йти слово Своє. Рука Лютера
була може першою, котра
в ерфуртській бібліотеці ру-
шила ту книжку.

В часі своїх студій Лютер
кілька разів поважно захорів
і се відбило ся на його ду-
ші. Він почав що раз більше
думати за монаше жите, що
раз більше чув несмак до
світа. Одного вечера спро-
сив своїх товаришів і при
спільній поговорці висказав
ся зі своїм намірем та еще
тої самої ночі попрашав-
шись з ними удав ся до мо-
настира св. Августина. Не
мало здивувались монахи,
коли побачили між собою мо-
лодого доктора. Батько Лю-
тра, коли довідав ся що син
його в монастири, вирік ся
його і дотепер по якімсь ча-
сі за старанем товаришів дав
себе переблагати.

Тоді Лютер не був еще
спосібним на реформатора
церкви, чого доводить його
зтуплене до монастиря.

Лютер шукав спасеня в со-
бі самім, в покутах і практи-
ках релігійних. Не знав він
тоді о тім, що спасеніє ціл-
ковито від Бога походить.
Він шукав власної а не бо-
жої справедливости і хвали,
однак в недовтім часі мав
пізнати те що ему було еще
незнане.

М. Лютер коли вступив
до монастира, назвали його
Августиним. „Чи може бу-
ти на свєті щось глупшого
і негіднішого?“ сказав він
пізнійше, „як хто через за-
миловане до монашого жи-
тя покидає своє хрестне і-
мя. Папи і єпископи всти-
дають ся також свого хрест-
ного імені і через то дока-
зують, що суть відступни-
ками Хригта.“

Монахи з радістю при-
няли його. Они були горді з
сего, що університетський у-
читель вступив до їх мона-
стиря. Однак з ним обходи-
ли ся жорстоко і припоруче-
но йому найтяжші роботи.
„Ходило ім о се, щоби того
доктора філософії як най-
більше упокорити і показати
йому що наука не став-
ляє його вище від других
братчиків.“ Рівночасно ста-
рали ся його відорвати від
студій, з яких монастир не
мав жадної користи.

Бувший професор мусів
сповняти уряд ключника,
отворити і замикати браму
монастиря, накручувати го-
динник, чистити церкву, за-
митати будинок. Скоро тіль-
ки бідний монах покінчив
працю ключника, паламара
і монастирського слуги, то
надходив розказ: „Cum sasso
per civitatem“ (з мішком
через місто!) Ходив тоді Лю-
тер від дому до дому і просив
милостині. При тім нераз
приходилось застукати до
дверей давніших знакомих
або підвладних, а коли по-
вернувшись, замикав ся в низкій
і тісній комнаті, або знова
давали йому найпростішу
роботу. Однак все то Лютер
вірно виконував.

По укінченню монашої ро-
боти, монах вільні хвилі по-
свєчював науці. Скоро мо-
нахи се спостерегли, виганя-
ли і на будуче заборони-
ли йому такого занятя. „Що
— кричали они — монасти-
реви не прислужив ся нау-
ками, але пильним жебра-
нєм хліба, збіжа, покладків,
риб, м'яса і грошей!“ Тоді
Лютер піддавав ся їх розка-
зам, відкладав книжку на
бік і знова ходив з мішком.
Бог випробував його в ма-
лих речах, щоб став ся ви-
треваним в великих. Тяж-
кий час проби не тревав од-
нак довго. За старанем ся
університету, якого Лютер
був членом, ігумен увільнив
його від ординарної роботи.
Від того часу молодий мо-
нах цілий свій час посвя-
чував науці.

Лютер читав пильно пи-
сьма славних теологів, од-
нак перед усім зачерпував
він мудрість у чистого же-
рела слова божого. Знайшов
він в монастири біблію при-
вязану ланцюхом і найчасті-
ше звертав ся він до тої
привязаної біблії. Нераз ці-
лими днями роздумував він
над поодинокими стихами,
що знова виучував ся на па-
м'ять цілі уступи виняті з
книг пророків. Найбільше
бажав він пізнати волю бо-
жу з письм апостолів і про-
років, що спонукало його
розсліджувати письма в ори-
гіналі. В тій цілі послугу-
вав ся гебретским словаре-
м а один братчик що знав гре-
цький і гебретский язык, уді-
ляв йому лекцій.

ЛЮТОН СІНКЛЕР.

Нетри.

(Дальше)

Люде розказували Марії, що стало ся воно через те,
що торговля упала і у складах фабричних назбирало ся
цілі гори непроданих консервів: і не тільки на тій фаб-
риці, але й по багатьох інших. Надія була, що може на
літо фабрика знов одкриве ся, але напевне того ніхто не
знав. А заказів на консерви не було зовсім.

Марія вернулась до дому з розбитими надіями. У
первий день безробітця, щоб не сидіти дурно, вона захо-
дилась чистити всю домівку. Але по сій роботі не могла
вже всидіти, згорнувши руки і побігла знов шукати робо-
ти. Та не пощастило їй ніде: позакривались усі фабрики
консервів. Марія рада була-б стати хоч за наймичку де
у трактирі, або в іншій якій місці, але ніде їй не прий-
мали, бо не знала вона англійської мови. Перерва роботи
на фабриках консервів відгучнулась і на роботі в різни-
цях; там, що правда, роботи не спинили, але в значній
мірі зменшили її і робочим від того дуже гірко стало.

Різники мусіли приходити, як і звичайно, в сїм го-
дин ранку, але товар приводили до убого лиш в годині
одинадцяті або й ще пізнійше; і мусіли люди стояти на
холоді, мерзнути без роботи; коли нарешті приганяли то-
вар, то руки у різників аж подубіли і поклякли від холо-
ду; а надзирателі не вважали на се і, „підганяли“ робо-
ту. Бувало тепер так, що Юргіс заробляв не більше шос-
ти доларів за цілий тиждень, бо платних робочих годин
він мав не більше шости в день, хоч мусів сидіти на різ-
ниці цілісенський день. Робота запізняла ся через те, що
на залізницях були великі снігові замети і поїзди з тово-
ром дуже спізняли ся. Для фабрикантів се було вигодно
і вони зовсім не вважали на те, що робочі мерзнуть на
холоді без роботи. Юргісови довело ся і сьвятий вечір і
перший день Різдва просидіти на різниці. дожидаючи
роботи, а роботи не було, бо товару не привезли.

Се все було дуже сумо і прикро, але ще гірше боло
те, що робочих дуже кривдили при роцоті. Звичай на фаб-
риках був такий, що коли робочий опізнив ся хоч на одну
хвилину, то йому не доплачували за цілу годину; коли-ж
він починав роботу раніше, то йому за се нічого не до-
плачували. Також і під конаець дня за не повну годину
нічого не платили, а надзирателі навмисне старали ся
зганяти людей з роботи хоч на чверть години скоріше,
щоб при роцоті недоплатувати їм. Таких шахрайських
способів уживала фабрика для того, щоб зірвати що мож-
на з робітника на дурницю. Не диво, що між робітника-
ми і надзирателями була повсякчасна ворожнеча і бор-
ба; робочі старались яко мога розтягнути час, а надзира-
телі — скоротити його: „підганяти“ робочого. Та і над-
зирателів не завжди можна було винувати: того вимагав
від них фабрикант-хазяїн.

Тільки тепер Юргіс зрозумів потребу боротьби робо-
чих за свої права. Тепер він сам готов був боротись і ба-
чив, що самотужки боротьба неможлива. І коли Ірлян-
дець, член спілки різників, знов предложив йому прис-
тати до їх гурту, він тепер зовсім инакше озвав ся на се.
— А й справді, — думав собі Юргіс, — згуртувавши
свої сили до купи, робочі можуть бороти ся з фабрикан-
тами.

Ірляндець розказав йому про робочі спілки і про
страйки в Америці і тоді тільки Юргіс зрозумів, що воно
значить жите у вільній країні свободи. Він зараз пристав
до робочої спілки, а не минуло й тижня, як уже вся сім'я
його також записала ся у члени спілки. Вони почепили
собі членські значки і дуже пишались тим і раділи, бо
здавалось їм, що тепер за ними — сила і нема чого бояти
ся лиха...

Але як-раз після того, як Марія записалась у робо-
чу спілку, двів через десять закрила ся та фабрика, де
вона служила. Тоді вся сім'я зажурилась.

Вони ніяк не могли зрозуміти, як могла спілка до-
пустити до такого нещастя? І на першій збірці спілки
Марія прийшовши, сказала палку промову з сього при-
воду. Зібране було ділове, всі говорили по англійски, але
Марія на се не вважала: не вважала вона й на те, що го-
лова зборів спинив її і слухачі протестували; вона виго-
ворила все, що назбиралось у серці; лаяла фабрикантів
за те, що там визискують робітників, докоряла й робо-
чим за те, що не протестували проти таких вчинків фаб-
рикантів. Нарешті вона замовкла і сіла, схвильована і
червона, а зібране спокійно перейшло собі до біжучих
справ і до виборів нового секретаря.

З Юргісом на тім першій зібранні стала ся не прием-
на пригода: був там один Ірляндець Фінеган, який гово-
рив такі чудацкі промови, що ніхто не хотів його слуха-
ти. Побачивши нову людину, Ірляндець накинув ся на
неї: він вхопив Юргіса за гудзик і почав викладати йому
свої теорії з погляду спиритизму і впливу духів на жите
суспільне. Відний Юргіс аж упрів з переляку: бо одно
— що він не розумів мови Ірляндця, а друге, — що у то-
го промовця були гнилі зуби і дуже прикрий дух із рота-
та. Не знав Юргіс, як від його визволитись і куди поді-
ти ся; аж нарешті хтось знайомий побачив таке прикре
його становище і визволив його від прикрого красномов-
ця. Юргіс зараз шугнув у куток і заховав ся там, щоб у
друге не попастись.

Юргіс не пропускав ні одного зібрання робочої спілки.
Він починав уже трошки розуміти англійську мову, а
чого не розумів — те розказували йому знайомі. На зіб-
раннях бували иноді дуже щирі і палкі промови і захо-
плювали вони Юргіса.

До сього часу він нікому не йнав віри, опріче своєї
сім'ї, а тепер побачив, що в його є багато товаришів та-
ких самих бідних, обдурених та покривджених; і зров-
нів він, що тільки з'єднавшись у щільний і згідний гурт
вони матимуть силу обстоювати свої права і бороти ся з
визиском; та боротьба уявляла ся йому, як сьвате діло,
як хрестосний похід.

Юргіс що неділі ходив до церкви, бо всі так робили;
але церковна служба ніяк не вражала його душу. Плака-
ти при молитві, по його думці, було бабське діло. Але те-
пер перед Юргісом відкрилась нова віра і цілком обхопи-
ла його душу. Віддав ся він тій вірі щиро і завзято, з за-
палом неофіта. Він почав нахилити до робочої спілки всіх
своїх земляків — Литовців, а як котрий вагав ся або не-
хотів приставати, як колись і він сам, — він хвилював
ся, кричав і гнівав ся і готовий був ширити нову єваге-
лію братерства, лякаючи людей своїми дужими п'ястками.

IX.

Приставши до робітничої спілки Юргіс за перше ді-
ло поставив собі навчити ся англійської мови; він хотів
розуміти все, що говорять на зібраннях і сам хотів гово-
рити. Він старав ся прислухатись до англійської мови
скрізь, де була нагода, а найбільше він переймав від ді-
тей тітки Елізбети, які дуже швидко в школі навчили ся
говорити по англійски. Опріче того Она читала йому
книжки, які він добував у знайомих. Юргіс і сам хотів
навчитись читати і тому почав ходити у вечірні школи
для дорислих людей; хоч на пів годинки, а забігав туди
що вечера; там його вчили читати і писати і навчили-б
богато де чого, коли-б тільки він мав більше вільного ча-
су.

Єднакочись з спілці з робітниками Юргіс довідав ся
про багато нових річий, яких він досі в думці не мав. По-
чув він про демократичний лад державний; сама робоча
спілка була неначе маленька республіка, де кожний при-
ймав участь у загальних громадських справах. Так Юргіс
помаленьку почав міркувати дещо про політику. Там у
батьківщині, у Росії, люди не мішались у політику; на
державний уряд і всі його вчинки люде дивились, як на
якесь природне лиха, на яке нема ради. „Зігни спину,
притай ся голубе, — мовляли там старі люде, — то може
якось промине, може Бог укріє!“ — немов се був град
який або хуртовина лиха.

У перший час, приїхавши в Америку, Юргіс думав,
що і тут такі самі порядки; бо й тут багаті забрали все
у свої руки, а бідняки, не маючи роботи — пропадали в
голоду в Америці так само, як і в Росії.

Раз якось, в обідню перерву, підійшов до Юргіса
нічний поліцейський сторож фабрики Броуна і спитав його,
чи не хоче він зробітись американським горожани-
ном? Він розказав йому і про всі вигоди такого звання:
перше — що за се нічого не треба платити, а тим часом
можна прогуляти і пів дня і фабрика нічого за се не ви-
рахає з платні, а друге — що коли настане час виборів,
він матиме право голосувати, а се право дуже важне.
Юргіс пристав на се; тоді сторож сказав скільки слів
надзирателеві і Юргіса пустили на цілий день. Се його
здивувало дуже: бо коли він просив одпуску на цілий
день для весілля, то йому не дали, а тепер пустили і на-
віть гроші заплалили за прогульний час. Юргіс пішов за
сторожем; той подорозі забрав ще кількох робочих — в
нових переселенців: Поляків, Литовців та Словаків. Всіх
їх посадив він у великий ділжанс, запряжений у четве-
ро коний; там уже сиділо чоловіка з п'ятеро нових робо-
чих і повезли їх через усе місто, а по дорозі ще й пивом
почастували і нарешті довели до великого кам'яного
будинку. Там їх чекав уже чиновник, що приготував па-
пери для них усіх — треба було тільки підписати їх іме-
на; далі кожний мусів дати присягу, себто промо-
вити якісь невідомі для його слова і потім йому дали до-
рук дуже важний документ, з печаткою і національним
гербом Сполучених Штатів. Всім їм потім об'явили, що
вони вже горожане американської республіки і рівні з
самим президентом.

Через два місяці після того прийшов до Юргіса той
самий чоловік і сказав, що треба вписатись у виборці і
показав йому, куди для того треба йти. А коли настав
день виборів, то у всіх фабриках було вивішено оповіст-
ки, що хто має подавати свій голос, той може йти собі з
роботи а вернутись аж на другий день рано. Той самий
поліцейський забрав Юргіса і інших робочих, повів їх в
окрему кімнату у найближчий шинок і розказав увесь
порядок, як треба подавати голоси; потім він дав кожно-
му по два долари і повів їх туди де відбувались вибори.
Юргіс був дуже гордий, що він уже повноправний горо-
жанин. Вертаючись до дому він зустрів Іонаса і той роз-
казав йому, що умовив ся з поліцейським і за чотири до-
ляри подавав свій голос три рази.

Товариші розказали потім Юргісови всю рахубу з
тими виборами. Він дізнав ся, що Америка різнить ся
від Росії тим, що у неї демократичний державний лад,
себ то чиновники, що кривують і обдуркують нарід, тут
усі виборні.

(Дальше буде).

Юргіс не пропускав ні одного зібрання робочої спілки.
Він починав уже трошки розуміти англійську мову, а
чого не розумів — те розказували йому знайомі. На зіб-
раннях бували иноді дуже щирі і палкі промови і захо-
плювали вони Юргіса.

До сього часу він нікому не йнав віри, опріче своєї
сім'ї, а тепер побачив, що в його є багато товаришів та-
ких самих бідних, обдурених та покривджених; і зров-
нів він, що тільки з'єднавшись у щільний і згідний гурт
вони матимуть силу обстоювати свої права і бороти ся з
визиском; та боротьба уявляла ся йому, як сьвате діло,
як хрестосний похід.

Юргіс що неділі ходив до церкви, бо всі так робили;
але церковна служба ніяк не вражала його душу. Плака-
ти при молитві, по його думці, було бабське діло. Але те-
пер перед Юргісом відкрилась нова віра і цілком обхопи-
ла його душу. Віддав ся він тій вірі щиро і завзято, з за-
палом неофіта. Він почав нахилити до робочої спілки всіх
своїх земляків — Литовців, а як котрий вагав ся або не-
хотів приставати, як колись і він сам, — він хвилював
ся, кричав і гнівав ся і готовий був ширити нову єваге-
лію братерства, лякаючи людей своїми дужими п'ястками.

IX.

Приставши до робітничої спілки Юргіс за перше ді-
ло поставив собі навчити ся англійської мови; він хотів
розуміти все, що говорять на зібраннях і сам хотів гово-
рити. Він старав ся прислухатись до англійської мови
скрізь, де була нагода, а найбільше він переймав від ді-
тей тітки Елізбети, які дуже швидко в школі навчили ся
говорити по англійски. Опріче того Она читала йому
книжки, які він добував у знайомих. Юргіс і сам хотів
навчитись читати і тому почав ходити у вечірні школи
для дорислих людей; хоч на пів годинки, а забігав туди
що вечера; там його вчили читати і писати і навчили-б
богато де чого, коли-б тільки він мав більше вільного ча-
су.

Єднакочись з спілці з робітниками Юргіс довідав ся
про багато нових річий, яких він досі в думці не мав. По-
чув він про демократичний лад державний; сама робоча
спілка була неначе маленька республіка, де кожний при-
ймав участь у загальних громадських справах. Так Юргіс
помаленьку почав міркувати дещо про політику. Там у
батьківщині, у Росії, люди не мішались у політику; на
державний уряд і всі його вчинки люде дивились, як на
якесь природне лиха, на яке нема ради. „Зігни спину,
притай ся голубе, — мовляли там старі люде, — то може
якось промине, може Бог укріє!“ — немов се був град
який або хуртовина лиха.

У перший час, приїхавши в Америку, Юргіс думав,
що і тут такі самі порядки; бо й тут багаті забрали все
у свої руки, а бідняки, не маючи роботи — пропадали в
голоду в Америці так само, як і в Росії.

Раз якось, в обідню перерву, підійшов до Юргіса
нічний поліцейський сторож фабрики Броуна і спитав його,
чи не хоче він зробітись американським горожани-
ном? Він розказав йому і про всі вигоди такого звання:
перше — що за се нічого не треба платити, а тим часом
можна прогуляти і пів дня і фабрика нічого за се не ви-
рахає з платні, а друге — що коли настане час виборів,
він матиме право голосувати, а се право дуже важне.
Юргіс пристав на се; тоді сторож сказав скільки слів
надзирателеві і Юргіса пустили на цілий день. Се його
здивувало дуже: бо коли він просив одпуску на цілий
день для весілля, то йому не дали, а тепер пустили і на-
віть гроші заплалили за прогульний час. Юргіс пішов за
сторожем; той подорозі забрав ще кількох робочих — в
нових переселенців: Поляків, Литовців та Словаків. Всіх
їх посадив він у великий ділжанс, запряжений у четве-
ро коний; там уже сиділо чоловіка з п'ятеро нових робо-
чих і повезли їх через усе місто, а по дорозі ще й пивом
почастували і нарешті довели до великого кам'яного
будинку. Там їх чекав уже чиновник, що приготував па-
пери для них усіх — треба було тільки підписати їх іме-
на; далі кожний мусів дати присягу, себто промо-
вити якісь невідомі для його слова і потім йому дали до-
рук дуже важний документ, з печаткою і національним
гербом Сполучених Штатів. Всім їм потім об'явили, що
вони вже горожане американської республіки і рівні з
самим президентом.

Через два місяці після того прийшов до Юргіса той
самий чоловік і сказав, що треба вписатись у виборці і
показав йому, куди для того треба йти. А коли настав
день виборів, то у всіх фабриках було вивішено оповіст-
ки, що хто має подавати свій голос, той може йти собі з
роботи а вернутись аж на другий день рано. Той самий
поліцейський забрав Юргіса і інших робочих, повів їх в
окрему кімнату у найближчий шинок і розказав увесь
порядок, як треба подавати голоси; потім він дав кожно-
му по два долари і повів їх туди де відбувались вибори.
Юргіс був дуже гордий, що він уже повноправний горо-
жанин. Вертаючись до дому він зустрів Іонаса і той роз-
казав йому, що умовив ся з поліцейським і за чотири до-
ляри подавав свій голос три рази.

Товариші розказали потім Юргісови всю рахубу з
тими виборами. Він дізнав ся, що Америка різнить ся
від Росії тим, що у неї демократичний державний лад,
себ то чиновники, що кривують і обдуркують нарід, тут
усі виборні.

(Дальше буде).

Гірка правда.

Богато напих людей так на чужині, як і в старім краю, встачи і лягаючи шепчуть пів голосом всілякі молитви, які вимагають дуже багато часу, щоб все те перетарбанити. Тому то наш мужик взяв ся на шпекуляцію і зробив так, щоб був і вовк ситий і коза ціла. Не досить, що всі ті молитви не можливо поперекручувати, не досить, що вони не походять з душі, то ще в додатку, щоб не тратити часу мужик або газдиня молячи ся роблять свою звичайну роботу, а коли ще щось не до ладу, то в часі молитви йдуть на все, що не до впадоби. І если хто слідить такого молячого ся „християнина“ то і сьміх і жаль бере ся чоловіка. Не раз приходять ся бачити, як мужик або газдиня відмовляє молитву в сей спосіб: „Богородичко дівочко, — а цю а пійдеш до кучі, — радуй ся обрадованная Маріє, — а щоби ся вже хороби нажерла, — Господь з Тобою, — а бодай тя покрутило, і т.д. і такими молитвами бідна людина думає що сповнила свій обов'язок, відбула щоб там скавати паньщину.

Найгарнійше молитва е тоді, коли чоловік не говорить багато, а кількома словами виразити найглибшу думку, сильне бажане. Чим менше слів, тим привітніша Богови молитва. Не багато слів, а багато мисли, то спосіб християнський; богато слів а мало мисли, се спосіб поганський.

Механічне пап'яне молитви без уваги серця, то тільки позорна молитва. Молитвами такими люде тільки дурять себе. Если чоловік з глибини серця свого бажане Господа, если тужить до него з цілою душою своєю, тоді е правдива духовна молитва. Молитва без думки, е облудною, усыпляє духа, а молитва з глибини серця чинить нас дітьми божими.

Правдива молитва яка дійсно може лучити людину з небесним Отцем мусить бути індивідуальне не диктована другим і не читана з молитвослова.

Приміром кілько то людей мовить молитву „Отче наш“ а однак лише де хто застановляється і розуміє як слід значіть сеї Господньої молитви.

„Отче наш.“

Нема блісшого імени на землі між людьми, як імя отець, бо-ж отець е початком життя всякої людини. Земний отець кормить і піклує дитиною, доки його життя. Вітцівська любов до дитини се любов якої ніхто другий не заступить. Господь, щоби об'явити нам свою безкопечну любов порівняв себе до земного нашого вітця, но тим більше, що він е отцем отців наших, що пробуває на небесах.

Колиж Христос научив нас призивати Бога іменем „Отче наш“ тож тим самим ми віруючі єсьмо дітьми Його. І кожний з нас яко син і дочка небесного отця маємо повне право безпосередно удаватися до него з вірою і надією що Бог, яко Отець

вислухає нас без всякої помочи і посередництва інших смертельників.

„Иже еси на небесіх.“

Хто вірує, що має небесного Отця, той чує що призначений жити на туземнім падолі плачу, та має надію, що з годом ввійде він в властиве блаженне жите. Через се у кожного чоловіка е туга немов у дитини що опустивши рідну стріху скитається на чужій землі в нужді, холоді і голоді. В словах тих віддизиваєсь наче благає: „О, Отче, Ти еси на небесіх а я нужденна Твоя дитина, скитаюсь далеко від Тебе в нужді, недолі, тревозі, гнеті і небезпеці тут на сій землі.

„Да съвятить ся імя Твоє.“

В сих словах ми виражаємо бажане і волю шанувати імя небесного Отця всоки і на кожний час, словом не богухулити і не творити діл які би ображали імя боже.

Коли отже ми кожного дня повторяємо сї слова а через цілий день лихословим і лиходіємо то тим самим про творічимо своїй молитві.

„Да прийде царство Твоє.“

Наколи-б ми дійсно съвятили імя боже, ми не могли би іти проти Його закону а тим самим відкинули б ми гордість, лакиство, гнів, заздрість, нечистоту, обжирство і пиянство, лінвство і проче а на їх місце запанувало б між нами покора, щирість, терпеливість, любов до ближнього, чистота, мирність, ревність, чим утворили б ми царство боже на землі.

„Да будет воля Твоя, яко на небесах і на землі.“

Господь вислухає молитви і відповідає в серці молячого ся о такі річи, які згідні з волею божою. Чи може бути угодна Богу така молитва, коли чоловік просить зла на ближнього свого і купує свічку, наймає пона і оба молять ся та скапують свічку, аби мовляв, так „його вороги скапали,“ наколи господня воля е любити навіть ворогів своїх.

„Хліб наш насущний дай нам днесь.“

Чоловік з природи більше склінний до злого чим до доброго, тому потребує він постійного корму (хліба духовного) щоби жити по християнські і набирати достаточної сили в борбі проти зла не поможе нам удавати ся до попів, біскупів, синодів, папи і прочих, а прямо просити Христа о поміч, бо Він сказав: „Я хліб життя.“ Коли отже ми доступимо тої ласки, ми перестанемо бути лакомими на чуже добро. Ми дбали б тільки о щоденний хліб і не було б тоді нужди та кривди взглядом друг друга.

„І остави нам долги наша і якоже і ми оставляем должникам нашим“

Слова сї суть неначе угода між Богом а людьми. Ми тут зобов'язуємось простити ближнім нашим, всякі обиди тай бажане, щоб Бог в міру нашої доброти взглядом ближніх, простив нам наші проступки. Наколи б ми повторяючи сї слова що дня застановились над ними добре, тай зрозуміли вартість умови між Богом а нами, то много знає бояли б ся виповідати ті слова, бо коли-б Гос-

подь взяв і судив нас після сих слів, то мало хто осягнув би спасеніє.

„І неведи нас во искушение но избави нас од лукаваго.“

Будучи склінними більше до злого і немічними, ми просимо Бога, щоб поміг нам ухилитись від гадок і намов злих провадять до сповнення злих вчинків. В послідних словах молим ся, щоби Бог нас хоронив від злого; від злих людей, які ложною наукою і кривдою могли-б стати погубою для нашої душі і тіла.

Чоловік хотя молити ся що дня, хотя бажане духовного вдоволення, не може його найти, бо далекий він вчинками від слів якими звиває Господа. Если чоловік сам собі не найде і не учує такого спокою і радости серця та совісти, то йому жаден відпуст не поможе, хотя-би всі відпусти закупив які тільки зістали видані.

І тому то людина чуочи ся неспокоїна ходить по відпустах, відмовляє ружанці. вішає шкяплержи, наймає служби божі, словом манить себе, манить свою совість. Та се не принесе нікому користі, бо гріхи відпускати не е в силі ані папа, ані єпископи, ані жаден піп. За лежить се тільки від віри в Бога і його милосердіє.

Розмова.

Максим: Дай Боже щасте, куме Процю.

Проць: Дай Боже і Вам.

Максим: А що чувати у вашім просвітнім товаристві Н. Н.

Проць: Все було би гаразд, коби не ті прокляті кацапи, що то наша Русь не може від них виходити ся ні в старім краю, ні в Америці. Не знати відки та погань бере ся?

Максим: Хібаж Ви не знаєте, хіба старі люди не оповідали Вам відки кацапи родом та яка їх фамілія?

Проць: Та з відки мені се знати. В нашім селі був піп кацап, та не допустив до того аби в нас повстала народна читальня. А з кацапських книжок і газет чимі я довідати ся про їх історію. Коли ласка то розкажіть мені а я в неділю на товарискім мітингу, розкажу людям, що то за зіле ті кацапи.

Максим: Я розкажу Вам а Ви міркуйте добре аби могли все второпати тай другим розказати.

Проць: А ну розкажіть.

Максим: То видите так було. До 1848 року наша Русь-Україна не знала ще про кацапів. До того часу на Руси-Україні був Русин хліб і поп. Батьки та діди наші знали ляхів за відрубний нарід, ім ворожий. Про Москалів та кацапів, рівнож як про Турків та Татарів говорять нам давні народні думи. в яких аж надто виразно видно що Русини Українці а Росіяне, Москалі чи кацапи се цілком відрубний нарід, який за пановання цариці Катерини і єї сына Петра убив автономію Руси-України.

Проць: Та хібаж се доказ, то таке кацапи на галицькій Руси і в Америці? Ка-

TELEPHONE:

CABLE ADDRESS: GROCHOWSKI



ТОЛОНІ І БЮРА:
В ВЛАСНІМ ДОМІ
CORNER GRAND ST. AND BEDFORD AVE.
BROOKLYN N.Y.

ФІЛІ:
111-115 E. 7 ST. NEW YORK N.Y.
101 ROCKAWAY ROAD JAMAICA, L.I.



КОЛЕКТОВАНЕ
СПАДКІВ
В ЕВРОПІ

БЮРА ІНФОРМАЦІЙНІ

ВИМІНА
ЗАГРАНИЧНИХ
ГРОШІЙ

НОТАРІАТ ЕВРОПЕЙСКО-
АДВОКАТСЬКЕ
БЮРО

ВІЙСЬКОВІ
СПРАВИ

• COPYRIGHTED •

ПРИЙМАЄ ошадности з піврічним опроцентованем.
Вкладки принимає ся від одного доляра.

УДІЛЯЄ позичку на гіпотечку і ноти.

ВИСИЛАЄ гроші на всі сторони світа.

ВИМІНЯЄ заграничні гроші і вартісні папери.

КОЛЕКТУЄ гроші зі справ американських і європейських; принимає до переходу банкові книжки других банків.

СПРОДАЄ шіфскрти до всіх портів.

СПРОДАЄ білета на американські залізничі.

СПОРЯДЖАЄ акта з потвердженням консулярним важним в Європі.

ЗАЛАГОДЖУЄ військові справи.

АСЕКУРУЄ на жите, від случаїв і від огню.

НАШІ БЮРА:

Cor. Bedford Ave. & Grand St.

Brooklyn, N. Y.

111-115 East 7th Street,

New-York, City.

101 Rockaway Road

Jamaica, L. I.

ГОДИНИ УРЯДОВІ:

В звичайні дні від 8 рано до 9 вечером.

В неділі і свята від 9 рано до 4 по полудне.

цаниж прецінь ніколи не емігрували з Росії до Галичини.

Максим: Потерпіть, я все розкажу. Ваш старенький батько мабуть добре пам'ятає, як то Австрія мала майже рівночасно три війни: одну з Пруссом, другу з Італією, а третю з Кошутом. Франц Йосиф що йно вступив тогди на австрійський престіл і не міг собі ради лати з усіма трема ворогами. Найбільше він бояв ся Кошута, проводира угорської революції, який старав ся відділити Угорщину від Австрії і зробити єї самостійною державою. Франц Йосиф попросив російського царя Николая о поміч проти Кошута. Николай вислав корпус свого війська з Росії на Угорщину йому на поміч. Військо се розуміє ся самі настоящі Москалі перекоридило в кількох місцях галицьку Україну в дорозі на Угорщину. А в Галичині, що лише тоді конала панщина. По панських та жидівських дворах було чи мало няньок та помийниць які за здоровезними рижими москалями лакомо підбігали. Москалі помогли Австрії побороти Кошута і вернули в свояси та за те в Галичині лишилось чи мало москалят які дали початок кацапській партії в Галичині. А нинішні кацапи се сини і внуки московських байстрят.

Проць: Добре, добре, але се не виглядає мені на історичний факт. Чим Ви годні удивити що оно справді так?

Максим: Слухайте Процю. Байструки не можуть мати історії походження, ах по що би російські пани посилали ім рублі, наколиб

они не були ім по крові і кости рідними.

Проць: А з відкиж Москалі знають що они суть наслідом московських салдатів?

Максим: То вже чуєте Процю, кожний чоловік, так як кожда звірина має свою питоменну прикмету. І так: жидівська дигина скоро уродить ся, то зараз головою крутить, а дитина мужика руками махає. Жидівська дитина крученням голови дає знак, що потрафить шахрувати других людей, а мужика маханем рук предкаже

що буде працювати на всіх і вся. Так бачите і кацапи, хотя вони і родять ся на українській землі, то все вони інстинктивно знають, де їх батьки та кличуть до них о поміч, уважаючи цілком за слушне звати себе нащо-русскими синами.

Проць: Дякую вам, пане Максиме, за Ваше добре слово. Я від вас багато сегодня навчив ся і буду знати, що я яко Русин-Українець, не маю нічого спільного до роботи з тою штучно вихованою кацапською породою.

Братя Русини! Наша двадцятилітня діяльність на Американській землі, наша двадцятилітня праця між Славянами, наше двадцятилітнє існуванє, під час якого вище сто мільон доларів перейшло через наші руки, є найбільшим доказом довіри фірми.

P. V. ROVNIANEK & CO.,
є сполучливою, сталою, чесною і довіря гідною.

ЕСЛИ посилаете гроші до краю, хочете уложити гроші до банку на процент, хочете купити або вимінити заграничні гроші, если потребуєте шіфскрти до краю або з краю сюди; если маєте до вирішення спадкові справи в старім краю або тут; Зголосіть ся з повним довірем на сталу, сполучливу фірму, найстарший християнсько-славянський банківий, і нотаріальний заклад в Америці.

Листи адресуйте на котру небудь з наших канцелярій:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A, New York, N. Y.
612-614 Grant St., PITTSBURG, PA.
305 N. Water St., CONNELLSVILLE, PA.
В Бремен маємо своїх заступників: Карен і Стоцкий.

УДІЛОВА ДРУКАРНЯ „СОЮЗ“

166 E. 4th Street, New York, City

принймає всякі роботи, що входять в обєм друкарської праці.

Припоручену роботу виконує ся на час і по можливо низькій ціні.

Принймає ся також замовлення з провінції.

Поруцаємось

Скільки чоловік з'ужие матеріялу за час свого життя.

Чоловік жие пересічно 50 літ, і мірний їдець споживає денно бохонець хліба і один фунт мяса. За цілий рік він споживає 18 і чверть тона хліба і 9 і одну восьму тона мяса. Коли з того хліба зробити один бохонець, то він дійшов-би величини 25 кубічних ярдів. А мясо чи то волове, овече, свиняче, чи яке инше, коли-б оживити то тим скотом сотворивби одну безрогу і одну візцю величини мамонта; або 18 волів, 6 овсний, 12 овець великого росту. Кожа людина пересічно випиває 2 кварта ліну, як води, молока, кава, чаю і проче. За ціле життя чоловік випе 9.125 гальонів чим міг-би наповнити кадку на 100 стіп довгу, 90 широкую 15 глибоку. Порожня жолудка наповняється трома квартами поживи, но чоловік не сьміє наповняти його більше як до половини отже вкладає в него кожного дня 2 і чверть кварта поживи, або 10 265 гальонів за ціле життя. Коли-б ту поживу зложити на купу, то она виносила б 1362 кубічних стіп. Коли-б чоловік узрів всю ту поживу перед собою то він не повірив-би, що тільки з'їв за 50 літ життя.

Жиючі люди в містах, що ходять по сходах, пересічно кожний з них піднімається гору по 60 сходів, крім того проходить кругло 8 миль денно. Коли-б так чоловік ціле життя ішов в гору та в гору то виліз-би на 3 мільоновий ступень сходів. Ся височина сягала-б 1 і пів мільона стіп т. е. п'ять разів так зависока, як найвисша гора на сьвітї Еверест.

Пройшовши 8 миль денно чоловік, коли-б ішов в однім напрямі зробив би за один рік 2.920 миль, або за ціле життя 146 тисяч миль; або майже шість разів обійшов би кругом земску кулю.

Коли-б чоловіка волосе росло тай росло, то доросло-би до 25 стіп довжини. Щоби отже волосе тримав чоловік в порядку, то мусить що найменше 500 разів в житю віддати голову в руки голяра.

Чоловік зносить один плащ в протягу 2 літ почавши від 6 року життя. Отже 22 плащі за ціле життя. Коли-б з усіх тих плащів зробив один плащ, то сей був-би довгий на 100 стіп, широкий на 66, яким можна-б накрита корабель середної величини.

А зносить чоловік за ціле життя 100 капелюхів; і коли-б з тих капелюхів зробити один капелюх то той був-би довгий на 12 стіп, а глибокий на 9 і в нім міг-би проживати слонь середної величини.

А черевиків переносить чоловік найменше 100 пар коли-б з тої шкіри зробив один черевик, то в нім можна-б постройти мешкане на два поверхи зі сходами на 5 стіп від землі на облас черевика.

Мірний курець прокурить пів унца тютюну денно, або 570 фунтів за ціле життя, а се становить велику фіру тютюну. Тютюн сей випорожнює кишеню чоловіка на 1.825 дол. за ціле життя, но хто курить цигари, сей прокурює 5.475 дол. за ціле життя.

Час до праці.

Час до праці милі братя
Час повстати з того сну,
Час зібрати свої сили
Ратувати вітчизну.

Бо вже много літ минає
Як ми твердим сном спимо
І ніколи не гадаєм
Чиї сини ми есьмо.

Хто у стінах тих широких
В тих розлогих долинах,
Споживає сном блаженним
У високих могилах.

Чи там може спочивають
Яничари-молодці
Годовані кінським мясом
Кобилячим кумісі.

Чи там може спочивають
Ті тирани вшех — ляхи,
Що зріжками шапки мають
Мов-би ті злі духи.

Чи там може спочивають
Наші кати москалі,
Що немало накривдилися
Української землі.

О, ні братя, се не турки
Ні москалі, ні ляхи,
Там в могилах спочивають
Запорожські Козаки.

Там то славні борці наші
Що боролись мовби лви,
Проливали кров немало
За свободу вітчизни.

А ми братя ще дрімаєм
Мов та верба над рікою
Жити в згоді ми не знаєм,
Лиш ріжнитись між собою.

Не спімнемо давні хвилі
Як то славні борці наші,
Що спішили всі громадно
Чо до борщу чи до каші:

Так спішімо рука в руку
Не ріжнімо ся ніколи,
Бог нам в ділі допоможе
А здобудем всю поволі.

Михайло Саламандра.
Меріден Конн.

Д. Р. Ф. ВОЛФМАН
220 E. 5th Street,

Недалеко 3 Енті в НЮ ЙОРКУ
Европейський інститут медич-
ний і електричності
СПЕЦІАЛІСТ,
що має 20-літню практику і лічить
всякого рода хвороти.

Коли ви чуєте ся ослабле
ні звичайними або хронічно
задавненими хворотами як
секретні, біль і катар
жолудка, ревматизм, біль гор-
ла, хребта, грудей, катар
носа, хворота очей, чирака,
короста, боляки, рани, за-
труте крові, кровоток, кор-
чі або инші хвороти, так не
забудуйте себе. Всяке за-
недбане хоть і найлегше
хвороти е небезпечне і з ча-
сом стає ся невилічне.

Всяке ослаблене організ-
му, утома духова може бути
тільки вилічена нашими спе-
ціалістами.

Наша довголітня практи-
ка говорить сама за себе.

Всякі хвороти хотия най-
більш тяжкі ми лічимо в не-
довгий часі завдяки нашій
лабораторії.

Після найновішого си-
стема устроеної електрич-
ності відділ в найновішми
електричними апаратами
на європейський лад всегда
на услуги наших пацієнтів.

Час прийняття:

В звичайні дні від 9 рано до 9 вечором
в неділі від 9 рано до 5 вечором.

Dr. F. Wolfman,
220 E. 5th Street,
NEW YORK, N. Y.

ПЕРША РУСКА КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ

Заснована в році 1904

продает всякі рускі книжки по приступній ціні, а іменно: букварі, провідники, читанки, повістки, оповідання, історії, казки, співанники, іштуки театральні, календарі, переписні листки, листові папери; вирабляє печатки з рускими і латинськими буквами і виконує всякі друкарські роботи.

Цінники на жадане даром.

Пишіть на адресу:

RUTHENIAN BOOK STORE
439 North 6th Ave.
Scranton, Pa.

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ!

Хто хоче мати цілий попередний річник „Союза“ в яким е перевід дуже інтересної повісти „Вокруг сьвіта в 80-ти днях“, нехай пришле 2 долари, а буде мати заплачений „Союз“ до кінця 1910 року і дотеперішній волюм.

Хто хоче мати тільки ті числа „Союза“ в яких е поміщена та повість, нехай зашле на адрес Редакції 75 цент.

Спішіть з замовленням, бо всего е тільки кілька річників до продажу.

ХТО хоче скоро научити ся по англійски, хай зашле на адресу Редакції 60 цент. а ми вишлемо товмач найновішого видання.
Агентам знатний опуст.

„Наша Жизнь“ 15 книжок з дуже інтересними поучаючими статями і підручником англійської мови можна набути в Редакції „Союза“. Ціна 60 цент. з посылкою.

Русини-Родимці!

Удавайтесь до свого за купном Різдвяних дарунків Вашим жинам, братам, сестрам і друзям. В моім магазині дуже гарні новости:



Перстені, ковтки, ланцюжки, брошки, шпильки і проче.

Waranted Solid

Gold по 1, 2 і 3 долари. Великий вибір годинників по 1, 2, 1.35 дол.

Позолочені годинники і гарантовані на 20 літ тільки за \$4.75

Ручном з а точний хід годинників.

Мій магазин потрафив достаточо переконати своїм совітним поведенєм купуючих. Пришліть нам замовлене, а переконаєте ся о правдивости наших слів.

При кожнім замовленю треба прислати один долар задатку а решта грошей аж при полученоу купленоу у нас річи.

СКЛАД ГОДИННИКІВ І ЗОЛОТИХ РІЧЕЙ

S. MAIDANSKY

73 First St. New York.



DR. "PAIN-EXPELLER"
RICHTER'S

ВИ забезпечитеся від болів і утрати часу, если уживаете при ревматизмі, невралгії, подагрі, звихненнях, потовченнях, штиности мускулів, остудженнях і т. д.

Dr. RICHTER'S Pain-Expeller.

Він має успокоююче і лічище ділане на болні части тіла, если вечером сильно натрете.

Дістати можна у всіх апіках по 25 і 50 цт.

Зважайте на Анхора охоронну марку.

F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl Street, New York, N. Y.

Зовсім даром

дам кождому великий

РУССКО-АНГЛІЙСКИЙ ТЛУМАЧ

хто сповнить одно дуже легке услівє.

Оголошене се важне лиш на короткий час.

Пишіть на адрес:

JNO J. ARDAN, C. 34
Penrith, Va. Cumberland Co

ЗНАНИЙ БАНКЕРСКИЙ ДІМ

ADOLF MANDEL

Пересилає гроші до старого краю за дуже низькою оплатою.

Продает шіфкарти на всі корабельні лінії по дешевих цінах.

Звертаю увагу, що я не маю жадних філій, а тільки один офіс під моім особистим надзором е:

ADOLF MANDEL
155 Rivington St. New York, N. Y.

ПЕРШИЙ РУСНИЙ МУЗИКАЛЬНИЙ МАГАЗИН

В НЮ-ЙОРКУ.

Тільки що дісталисьмо двосторонні рекордові плити з українськими піснями: Гей на горі там жевці жнуть, Дівча в снігах стояла, Козаченьку куда йдеш, Змарнів я, Ой місяцю, Стоїть явір, Гейже до чарки, Над прутом у лузі і т. д. 10 цалова плита тільки 65 центів.



УВАГА: — Всі наші рекордові плити суть тепер подвійними пластинками. Музика находити ся по обох сторонах, на кожній стороні инший музичний кусник, отже два рекорди за одну ціну. Придатні до кожної машини і подвоюють еї ціну.

Всілякі грамофони по 10, 25, 35 дол. і т. д.

Інструмента посилаємо за посліплатоу після одержання одної третьої ціни.

Цинлики висилають ся за надісланем 2-центової марки. Наша адреса:

INTERNATIONAL PHONOGRAPH Co.
180 E. Houston St. New York, City.
Near First Avenue.

STATE OF NEW YORK
COMPTROLLER'S OFFICE

ALBANY November 5, 1909

Oliner Brothers,
67 Clinton St.,
New York City.

Gentlemen:—

Receipt is acknowledged of your letter of November 4 inclosing bond given pursuant to Article 10 of the General Business Law, also check for \$5.00 for filing same in this office. The bond has been sent to the Attorney General for his approval as to form. Immediately upon its return to this office you will be notified of our action relative to it.

Respectfully yours,

Otto Kelsey
Deputy and Acting Comptroller.

СТЕЙТ НЮ-ЙОРК,
КОМПТРОЛЬСКИЙ ОФІС В АЛБАНИ.

Олінер Братя, 60 Клінтон Стріт, Ню-Йорк, Сіті.

Панове! — Сим повідомляем, що ми получили Ваше письмо в дня 4-го падолиста а включно запоруку після 10 артикулу загально торговельного закона. Тоже і чек на \$5.00 за регістрацію тоїж в сім уряді. Запоруку виславо до головного прокуратора до правного затвердження еї. Сейчас по одержаню еї знова в нашім уряді повідомимо Вас про дро дальший біг справи.

З поважанем

(підпис комптроньора.)

3 повисшого бачите, що ми заложили бонд в сумі

\$15.000 В АЛБАНИ

і треба Вам знати, що всяка писанина против нас е нечим иншим, як тільки бабраниною нечесних людей, які завидують нам в нашім інтересі.

ПРОДАЕМ шіфкарти до Європи і назад і то на найлучші кораблі.

ПОСИЛАЕМ гроші до Європи таньше і скорше чим всяка инша фірма.

ПЛАТИМО 4 процент на депозита, а депозитор може відобрати свої гроші в кождий час без попередного повідомлення.

ПРИЙДІТЬ А ПЕРЕКОНАЄТЕСЬ!

OLINER BROTHERS
67 Clinton St. New York.
У власнім букинку.